

MINISTERSTWO HANDLU ZAGRANICZNEGO I GOSPODARKI MORSKIEJ CENTRALNY INSPEKTORAT STANDARYZACJI	NORMA BRANŻOWA WYMAGANIA IMPORTOWE	BN-76 8136-06
	Kawa surowa Pobieranie próbek	Zamiast BN-62/8136-01 ¹⁾
		Grupa katalogowa 1259

NB-9884

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest pobieranie próbek kawy surowej z ładunku lub magazynu, z 10 lub więcej worków.

1.2. Zakres stosowania normy. Normę stosuje się w zakresie pobierania próbek do przeprowadzenia badań mających na celu stwierdzenie czy dostarczona partia kawy odpowiada warunkom kontraktu kupna-sprzedaży.

Norma może być stosowana do przygotowania próbek służących do:

- a) badań sprawdzających czy kawa, oferowana do sprzedaży spełnia wymagania normy producenta,
- b) oznaczeń jednej lub więcej cech jakościowych kawy do celów technicznych, handlowych i urzędowych,
- c) badań odwoławczych i rozjemczych w przypadkach spornych.

1.3. Określenia

1.3.1. Ładunek — określona ilość kawy surowej w workach, wysyłana lub dostarczana jednorazowo, określonym środkiem transportu i przyjmowana według określonego kontraktu, konosamentu lub lotu. Ładunek może składać się z jednego lub więcej lotów.

¹⁾ W zakresie pobierania próbek.

1.3.2. Lot — całość lub część ładunku, zawierająca kawę tego samego gatunku, tej samej jakości, w jednolitych pod względem masy i oznakowania workach.

1.3.3. Partia — całość lub część lotu nie większa niż 1000 worków.

1.3.4. Worki uszkodzone — zamoczone, podarte, z plamami lub zanieczyszczone w inny widoczny sposób, wskazujący na możliwość uszkodzenia kawy wewnątrz.

1.3.5. Próbką pierwotną — 30 ± 6 g ziarn kawy surowej pobrane z jednego miejsca opakowania jednostkowego.

1.3.6. Próbką ogólną — masa ziarna kawy surowej otrzymana przez połączenie i dokładne wymieszanie wszystkich próbek pierwotnych pobranych z jednej określonej partii worków. Próbkę ogólną można traktować jako próbkę średnią. Jednak gdy masa próbki ogólnej jest tak duża, że sprawia trudność w prawidłowej manipulacji, mającej na celu sporządzenie wymaganej liczby średnich próbek laboratoryjnych, należy z niej wydzielić metodą pomniejszania próbkę średnią.

1.3.7. Próbką średnią — wydzielona z próbki ogólnej metodą jej pomniejszania, reprezentująca właściwości partii masa ziarna, wystarczająca do sporządzenia wymaganej liczby średnich próbek laboratoryjnych, nie mniejsza niż 1500 g.

Zgłoszona przez Ministerstwo Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej — Centralny Inspektorat Standaryzacji
Ustanowiona przez Dyrektora Centralnego Inspektoratu Standaryzacji dnia 10 czerwca 1976 r. Zarządzeniem nr 224/N/76
jako norma obowiązująca w zakresie importu i obrotu od dnia 1 stycznia 1977 r. (Dz. Norm. i Miar nr 19/1976 poz. 68)

1.3.8. Średnia próbka laboratoryjna — wydzielona metodą pomniejszania z próbki ogólnej lub próbki średniej i przeznaczona do badań, masa ziarna kawy surowej nie mniejsza niż 250 g do oznaczania wilgotności i 300 g do pozostałych badań.

1.3.9. Metoda pomniejszania — wg PN-76/R-66146 p. 3.3.

2. POBIERANIE I PRZYGOTOWANIE PRÓBEK

2.1. Wytyczne ogólne

2.1.1. Wykonanie czynności pobierania próbek powinno być przeprowadzone przez osoby do tego uprawnione lub upoważnione przez zainteresowaną stronę.

2.1.2. Sprzęt i naczynia używane do pobierania, przygotowania i pakowania próbek powinny być czyste, suche, wolne od obcych zapachów i wykonane z materiałów nie oddziałujących na zapach, smak lub skład próbek kawy.

2.1.3. Próbkę należy pobierać i sporządzać w miejscu osłoniętym, zabezpieczającym ładunek, sprzęt i naczynia do pobierania i przygotowania próbek oraz próbki przed wpływem warunków atmosferycznych lub zanieczyszczeniem.

2.1.4. Próbkę pierwotną należy pobierać tylko z oryginalnych, nieuszkodzonych worków. Towar w workach uszkodzonych należy wydzielić z partii do odrębnego postępowania.

b) gładki stół i szufelki lub rozdzielacz mechaniczny do mieszania i pomniejszania próbek.

2.2.2. Naczynia powinny być odpowiednio trwałe, zabezpieczające dostatecznie próbkę od uszkodzenia w czasie transportu i przed zmianami w czasie przechowywania. Zależnie od przeznaczenia próbki należy stosować:

- słoje z doszlifowanym korkiem,
- woreczki płócienne,
- mocne torebki papierowe,
- nowe woreczki polietylenowe.

2.3. Sposób pobierania próbek

2.3.1. Wydzielenie partii — przed przystąpieniem do pobierania próbek należy ustalić tożsamość partii towaru oraz wydzielić z niej towar w workach uszkodzonych do odrębnego postępowania.

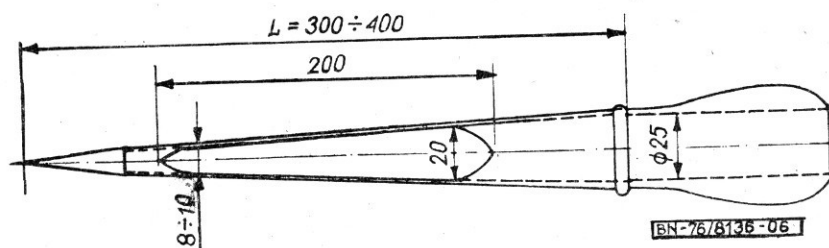
2.3.2. Wybór opakowań. Do pobierania próbek pierwotnych należy wybrać losowo z partii:

- liczącej 10+100 worków — nie mniej niż 10 worków,
- liczącej 100+1000 worków — nie mniej niż 10 procent worków.

Uzasadnione szczególnymi względami odstępstwa od postanowień normy (np. inne ustalenia kontraktu) powinny być odnotowane w protokole.

2.3.3. Sposób pobierania próbek pierwotnych. Próbkę pierwotną należy pobrać za pomocą zgłębnika z trzech różnych miejsc (dolnego, środkowego i górnego) z każdego wybranego losowo worka.

2.3.4. Przygotowanie próbki ogólnej. Jeżeli próbki pierwotne są w sposób widoczny jednorodne i



Zgłębnik workowy (jednorurkowy, stożkowy)

2.2. Sprzęt i naczynia

2.2.1. Sprzęt — zależnie od rodzaju czynności należy stosować:

a) zgłębnik workowy (jednorurkowy, stożkowy) o wymiarach w mm wg rysunku, spełniający wymagania wg PN-72/A-74001 p. 2.3.1 i pozwalający na pobranie próbki przez tkaninę worka bez potrzeby otwierania worka.

nie wykazują zmian destrukcyjnych, należy je połączyć razem. Jeżeli jakaś z próbek pierwotnych różni się od pozostałych, należy ją przechowywać oddzielnie i fakt ten odnotować w protokole pobrania próbki. Połączone próbki pierwotne należy dokładnie wymieszać, tworząc w ten sposób próbkę ogólną.

2.3.5. Przygotowanie próbki średniej. Z próbki ogólnej, po jej dokładnym wymieszeniu, wydzie-

lić przez pomniejszenie próbki średnią. Jej masa powinna być wystarczająca do sporządzenia, określonej przez zlecającego pobieranie próbek liczby, jednolitych egzemplarzy średnich próbek laboratoryjnych, w tym również do celów rozjemczych. Masa próbki średniej w żadnym przypadku nie powinna być mniejsza niż 1500 g.

2.3.6. Przygotowanie średnich próbek laboratoryjnych. Z próbki ogólnej lub średniej należy wydzielić następujące jednolite, średnie próbki laboratoryjne:

a) próbki o masie nie mniejszej niż 250 g, do oznaczania zawartości wilgotności i innych badań, na których wyniki mogą mieć wpływ zmiany wilgotności,

b) próbki o masie nie mniejszej niż 300 g do pozostałych badań.

Zlecający pobieranie próbek powinien określić w zleceniu wymaganą liczbę i przeznaczenie jednolitych średnich próbek laboratoryjnych, które należy sporządzić z każdej partii kawy surowej.

3. PAKOWANIE I ZNAKOWANIE PRÓBEK

3.1. Pakowanie próbek

3.1.1. Próbki do oznaczania zawartości wilgotności należy umieścić w czystych, suchych i szczelnych naczyniach szklanych. Naczynia te powinny być takiej wielkości, aby były niemal całkowicie wypełnione próbą. Po napełnieniu, naczynia należy szczelnie zamknąć szlifowanymi korkami lub innym odpowiednim zamknięciem i zabezpieczyć zamknięcie pieczęcią lub plombą w sposób nie pozwalający na otwarcie naczynia i ponowne założenie tej samej pieczęci lub plomby, bez dającego się wykryć jej uszkodzenia.

3.1.2. Próbki do pozostałych badań należy umieścić w czystych, suchych torebkach papierowych, woreczkach płóciennych lub polietylenowych i zabezpieczyć jak wyżej.

3.2. Znakowanie próbek. Na opakowaniach próbek lub przymocowanych do opakowań etykietach należy podać następujące dane:

a) data pobrania próbki,

- b) nazwa jednostki pobierającej próbkę,
- c) numer kontraktu,
- d) nazwa statku lub numer innego środka transportu,
- e) miejsce pobrania próbki,
- f) cechy i numer partii,
- g) wielkość partii.

4. PRZECHOWYWANIE I PRZESYŁANIE PRÓBEK

4.1. Przechowywanie próbek. Próbki średnie po wydzieleniu z nich próbek średnich laboratoryjnych powinny być ponownie umieszczone w naczyniu i przechowywane do ewentualnego dalszego użytku do czasu ostatecznego przyjęcia ładunku przez kupującego.

4.2. Przesyłanie próbek. Średnie próbki laboratoryjne powinny być dostarczone do miejsca badania możliwie szybko po ich przygotowaniu i tylko w wyjątkowych przypadkach w czasie dłuższym niż 48 godzin. Do próbek powinien być załączony protokół pobrania.

2. PROTOKÓŁ POBRANIA PRÓBEK

Protokół pobrania próbek powinien być sporządzony natychmiast po przygotowaniu średnich próbek laboratoryjnych. Protokół powinien zawierać:

- a) dane wymienione w p. 3.2,
- b) określenie liczby próbek i ich masy,
- c) uwagi dotyczące stwierdzenia niejednorodności próbek pierwotnych,

d) uwagi dotyczące obecności w partii towaru worków uszkodzonych oraz zaobserwowanego porażenia szkodnikami,

e) uwagi dotyczące warunków w jakich znajdowała się partia towaru w czasie pobierania próbek, gdyby stwarzały one potencjalną możliwość zanieczyszczenia lub innych niekorzystnych zmian jakości towaru,

Jeżeli wykonanie pobrania i przygotowania próbek było inne od ustaleń normy, to zastosowane zmiany oraz okoliczności, które to sprawiły, powinny być podane w protokole.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

- 1. Instytucja opracowująca normę** — Ministerstwo Handlu Zagranicznego — Centralny Inspektorat Standaryzacji, Warszawa.
- 2. Normy związane**
PN-72/A-74001 Przetwory zbożowe. Pobieranie próbek
PN-76/R-66146 Ziarno przemysłowe oleiste. Pobieranie próbek i przygotowanie próbki laboratoryjnej
- 3. Normy zagraniczne i zalecenia międzynarodowe**
CSRS, ČSN 580113 Metody zkouseni kavy — 1970
- NRD TGL 25387 Blatt 2 Kaffeeindustrie. Probenahme — 1972
Indie IS 3581 Appendix B. Sampling of green coffee — 1966
ISO 4072 — 1982 Green Coffee in bags. Sampling
- 4. Autor projektu normy** — mgr Danuta Walczyk, Centralny Inspektorat Standaryzacji.
- 5. Wydanie 3** — stan aktualny: maj 1984 — uaktualniono normy zagraniczne i zalecenia międzynarodowe.